

Č. 10.580.

Pol'ovné právo. — Urbarialisté (Slovensko): Môže okresný úrad z dozorčej moci zrušiť usnesenie valného shromaždenia urbarníkov o prenájmu pol'ovného práva?

(Nález zo dňa 30. mája 1933 č. 9563.)

V e c: Bývalí urbarialisté v T. proti okresnému úradu v Prievidzi ohľadne prenájmu pol'ovného práva.

V ý r o k: Napadnuté rozhodnutie zrušuje sa pre nezákonnosť.

D ô v o d y: Usnesením valného shromaždenia sťažujúcich si urbarialistov zo dňa 1. marca 1930 schválená bola verejná dražba prevedená dňa 10. januára 1930 o prenajatí ich pol'ovného práva na dobu od 1. februára 1930 do 31. januára 1936, na ktorej dražbe toto pol'ovné právo vydražil za ročné nájomné 2.000 Kč Jozef H., s tou zmenou ale, že k žiadosti menovaného vydražiteľa ročné nájomné z 2.000 Kč bolo mu snížené na 500 Kč. Za dôvody tohoto usnesenia bolo uvedené, že dražba musela byť schválená, lebo tá bola prevedená podľa štatutu pravidelne, žiadosti nájomníka bolo však vyhovené preto, lebo okolnosti v žiadosti uvedené, ktoré sa vzťahujú na pol'ovný revír, resp. na jeho hodnotu, zodpovedajú pravde, lebo revír ten primerane k cene tej je malý a stav zvere je malý a menlivý.

Žal. úrad napadnutým rozhodnutím zrušil toto usnesenie valného shromaždenia sťažujúcich si urbarialistov, »ktorým sa snižuje Jozefovi H. ročné prenájomné z 2.000 Kč na 500 Kč«, a vyslovil, že menovaný je povinný ročné nájomné platiť v čiastke 2.000 Kč a v smysle odst. 14 dražobných podmienok doplniť vadium na čiastku 2.000 Kč. Toto svoje rozhodnutie odôvodnil žal. úrad takto: Rozhodnutie zasadnutia býv. urbarialistov v T. protiví sa všetkým ustanoveniam a zásadám hospodárskeho riadu urbárskeho a síce jednak tomu, že má byť docielený z každého prameňa dôchodok čím väčší, následkom ktorého pravidla urbársky celok ako taký nemá práva na úkor jednotlivých členov darujúce smluvy uzavierať, k tomu by mohli byť oprávnení len všetci býv. urbarialisti, ako jednotlivci, ale žiaden iný orgán v ich zastúpení. Preto neni ani v hospodárskych štatutoch takého ustanovenia, ktorým by bol daktorý faktor urbáru ako taký oprávnený za celok darujúce smluvy, alebo iné zrieknutie sa práv uzavierať. Mimo toho sa v prítomnom páde jedná aj o to, že zasadnutie urbárske zrušilo prenájomnú smluvu správne cestou dražby uzavretou a na miesto toho uzavrelo s nájomcom prenájomnú smluvu inú, neplatnú, urbárskym štatutom sa protiviacim spôsobom, ktoré štatuty v schvalovacej klausule výslovne nariaďujú, že pol'ovné právo sa musí na verejnej ústnej a písomnej dražbe do prenájmu dať. Z tohoto dôvodu muselo sa rozhodnutie urbárskeho shromaždenia zo dňa 1. marca 1930 zrušiť, pretože »tento spôsob marenia licitačného výsledku keďby sa do praxe uviedol, stáva sa zbytočným prevádzanie dražieb vôbec.« I po stránke formálnej nezodpovedá zápisnica zo dňa 1. marca 1930, pretože urbárske shromaždenie nebolo usnášania schopné. Toto rozhodnutie dľa § 36 urb. štatutov je konečnoplatné.

O sťažnosti do tohoto rozhodnutia uvažoval nss takto: — — —

Podľa obsahu sťažnosti na sporu je predne otázka tá, zda žal. úrad bol oprávnený napadnutým rozhodnutím z dozorčej moci zrušiť usnesenie valného shromaždenia sťažujúcich si urbárikov zo dňa 1. marca 1930, ktorým bolo snížené Jozefovi H. ročne nájomné, docielené na verejnej dražbe prevedenej v príčine prenajatia poľovného práva sťažujúcich si urbárikov na ploche obnášajúcej nesporne viac ako 200 kat. jutár.

Žal. úrad v napadnutom rozhodnutí síce výslovne neuvádza, že prišlo k vydaniu tohoto rozhodnutia následkom svojej dozorčej moci, totiž že napadnutým rozhodnutím zrušil zmienené usnesenie valného shromaždenia sťažujúcich si urbárikov bez podania proti nemu opravného prostriedku niektorou vo veci tejto zainteresovanou stranou a neuvádza ani žiadnej zákonnej normy, o ktorú oprel oprávnenosť tohoto svojho zákroku, avšak z obsahu spisov správnych a i z obsahu napadnutého rozhodnutia ako i z odvetného spisu žal. úradom podaného vychádza na javo, že žal. úrad vydal napadnuté rozhodnutie len z dozorčej moci a že svoju oprávnenosť k tomu zákroku, ako to výslovne uvádza vo svojom odvetnom spise, šľadal — keďže ide v danom prípade o útvar sdruženia býv. urbarialistov podľa zák. čl. XIX:1898 — v § 54, resp. v § 39 cit. zák. čl. XIX:1898 a v bodu 7 § 62 stanov sťažujúcich si urbárikov.

Avšak ustanovení § 54 zák. čl. XIX:1898 nemôže sa žal. úrad právom dovolávať k odôvodneniu toho, že bol oprávnený vydať napadnuté rozhodnutie z moci dozorčej, totiž že mohol zakročiť proti zmienenému usneseniu valného shromaždenia sťažujúcich si urbarialistov právom dozorčím, keďže táto norma nejedná vôbec o dozorčom práve niektorého úradu správneho, ale jedná len o opravnom prostriedku, medzi inými i proti usneseniam valného shromaždenia býv. urbarialistov, stanoviac lehotu k podaniu takéhoto opravného prostriedku, a úrad, ktorý rozhoduje o takomto opravnom prostriedku čo inštancia vyššia.

Neprávom sa ale dovoláva žal. úrad i ustanovení § 39 zák. čl. XIX:1898 k odôvodneniu toho, že oprávnený bol ku zmienenému zákroku z dozorčej moci podľa tejto zákonnej normy; táto norma jedná síce o dohliadacom práve správneho úradu nad dražbami prevádzanými býv. urbarialistami, avšak ako to zrejme vyplýva z predchádzajúcich §§ 35 až 38 zák. čl. XIX:1898 len nad dražbami, ktorých predmetom je odpredaj drevového produktu nemovitosti býv. urbarialistov a nie prenájom poľovného práva na jejich pozemkoch.

Taktiež neprávom sa dovoláva žal. úrad v odvetnom spise k odôvodneniu zmieneného svojho stanoviska i ustanovení bodu 7 § 62 stanov sťažujúcich si urbarialistov, modifikovaných so schvalujúcou klausulou býv. uh. min. zemed. zo dňa 17. októbra 1912, podľa ktorej bod 7 § 62 týchto stanov bol zmenený v tom smere, pokiaľ to prichádza v úvahu pre tento spor, že právo poľovné má sa prenajať verejnou slovnou a písomnou dražbou, a to na nerozdelenej spoločnej do vlastníctva urbarialistov patriacej jednu súvislú čiastku tvoriacej a aspoň 200 kat. jutár obsahujúcej ploche v smysle obežného nar. č. 9847/II B. M. z r. 1904; v tomto obežnom nariadení (uverejnenom v Rendeletek Tára z roku 1904 pod č. 54) sa výslovne uvádza, že plocha lesa a pastviny tvoriaca nerozdelené vlastníctvo sdruženia býv. urbarialistov v prípade existencie

náležitostí zákonom vyžadovaných môže tvoriť samostatný poľovný revír, na ktorej ploche sú urbáristi bezpochybné oprávnení bez akéhokoľvek úradného zákroku vykonávať samostatne poľovné právo, lebo týmže iným spôsobom disponovať a ďalej, že preskúmanie takejto pachtovnej smluvy nespadá do kompetencie podžupana. Podľa týchto noriem teda neprináleží dozorčie právo úradu administratívneho ani nad dražbami, ani nad prenájomnými smluvami, ktorých predmetom bolo poľovné právo na nerozdelenú spoločnú do vlastníctva sťažujúcich si urbáristov patriacej súvislú súčiastku tvoriacej a aspoň 200 kat. jutár obnášajúcej ploche.

Z týchto úvah plynie teda, že kompetencia úradov správnych k tomu, aby zmienené usnesenie valného zhromaždenia sťažujúcich si urbáristov mohli preskúmať z moci dozorčej, nemá základu ani v jednej z oných noriem, o ktoré žalovaný úrad túto svoju kompetenciu podľa svojho odvetného spisu opiera. Nutné bolo teda napadnuté rozhodnutie zrušiť podľa § 7 zák. o ss, aniž by sa nss mohol zaoberať ďalšími námietkami sťažnosti.

Č. 10.581.

Učiteľstvo (Slovensko): Školská stolice církevní školy ludové nemůže ustanovenému správci školy odpírati ředitelský příravek podle zák. č. 104/26 z důvodu, že na účel ten nedostala státní podpory.

(Nález ze dne 30. května 1933 č. 9627.)

V ě c: Řím. katol. školská stolice v Č. proti zemskému úřadu v Bratislavě o správcovský honorář pro učitele Jana N.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Ve valném shromáždění řím.-katol. školské stolice v Č., konané dne 28. listopadu 1927, byl učitel Jan N. pověřen funkcí ředitele církevní ludové školy v Č. s tou však výhradou, že školská stolice nebere na sebe placení ředitelského platu, nýbrž dožaduje se jeho placení ve formě státní výpomoci, nepřejímá však za to odpovědnost. Jan N. byl schůzi přítomen jako zapisovatel. Církevní vrchnost rožňavské diecéze vydala pak Janu N. dekret ze 6. prosince 1927 o jmenování řídícím učitelem na řím.-kat. ludové škole v Č., v němž mu zároveň oznámila, že příslušná řím.-kat. náboženská obec ředitelským platem obtížena býti nemůže pro svou prokázanou chudobu, jež ji opravňuje k používání státních výpomocí.

Ve valném shromáždění řím.-kat. školské stolice č.-ské ze 14. října 1928 bylo jednáno při sdělení rozpočtu o žádosti řídícího učitele J. N. za přiznání ředitelského příravku podle zák. č. 104/26 a usneseno, aby ředitelský příravek 950 Kč nebyl do rozpočtu dán, nýbrž aby peníz, potřebný k výplatě ředitelského příravku, byl poskytnut ve formě státní výpomoci.

Podáním z 10. dubna 1929 žádal řídící učitel Jan N. u okresního úřadu v Lučenci o stanovení ředitelského příravku se zpětnou platností od 1. ledna 1926, poněvadž vydržovatelé řím.-kat. školy v Č. proti předpisu zákonů mu ředitelský příravek již po 3 léta odpírají. Okresní úřad